

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

Strategic Leadership Affecting Academic Administration Competencies among School Principals Under Buriram Primary Educational Service Area Office 2

ธนกร สร้อยสุวรรณ^{1*}, ศุภชนกฤษ ยอดสละ², พนา จินดาศรี³
Thanakorn Soisawan^{1*}, Suphatanakris Yordsala², Phana Jindasri³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 จำนวน 341 คนซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับซึ่งมีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบคัดเลือกเข้า

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทาง

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

^{2,3} คณะคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

¹ Graduate Student Master of Education. Educational Administration Program, Faculty of Education Surindra Rajabhat University

^{2,3} Faculty of Education Surindra Rajabhat University

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding author)

สถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)=0.824 และ 4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 80.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานคือ $Z'_y = 0.424(Z_{x4}) + 0.215(Z_{x5}) + 0.157(Z_{x1}) + 0.136(Z_{x3}) + 0.092(Z_{x2})$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ สมรรถนะการบริหารงานวิชาการ

Abstract

The purposes of this research were as follows: 1) to study the levels of strategic leadership among school principals; 2) study the level of academic administration competencies of school principals; 3) to identify relationships between strategic leadership and effective academic administration competencies among school principals ; 4) to examine the levels of strategic leadership affecting academic administration competencies among school principals under the Buriram Primary Educational Service Area, Office Two. The sample consisted of three hundred and forty-one principals and teachers employed in schools under the Buriram Primary Educational Service Area, Office Two, and using stratified random sampling. The instruments used for data collection included a five- point rating scale questionnaire. The reliability of the questionnaire was at 0.95. The data analysis was performed by mean, standard deviation, the Pearson product-moment correlation coefficient and multiple regression analysis-enter method.

The research findings are summarized as follows:

1) The level of strategic leadership among school principals as a whole was at high level; 2) the level of academic administration competencies of school principals as a whole was at high level; 3) there was a statistically significant positive relationship of 0.01 between strategic leadership and academic administration competencies of school principals. The Pearson's correlation coefficient (r)=0.824 showed that the two variables had a relationship at a high level; and 4) strategic leadership affected academic administration competencies of school principals, with a predictive power of 80.40 and a 0.05 level of statistical significance. The prediction equations could be written as follows: determining formulation is $Z'_y = 0.424(Z_{x4}) + 0.215(Z_{x5}) + 0.157(Z_{x1}) + 0.136(Z_{x3}) + 0.092(Z_{x2})$.

Keywords: Strategic leadership, academic administration competencies

บทนำ

ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงจากภายในภาคส่วนต่างๆ ของประเทศหลากหลายรูปแบบที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อน โดยในการแก้ไขปัญหาได้มีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์กรสหประชาชาติ 2573 (Sustainable Development Goals: SDGs 2030) ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ระบบการศึกษาหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนในอีก 20 ปีข้างหน้า ในระยะกลางและระยะยาว โดยเฉพาะการพัฒนาคนให้มีการเตรียมความพร้อม รับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีสิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ทักษะการเรียนรู้และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579)

ความรู้ในเรื่องภาวะผู้นำ จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากสำหรับทุกองค์กรในทิศทางโลกยุคที่ความเจริญทางเทคโนโลยีก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมจากอดีตสู่ปัจจุบันอย่างรวดเร็วมาก ดังนั้น จึงต้องปรับวิธีคิดและพัฒนาให้ก้าวไปข้างหน้าพร้อมกับสถานการณ์ของโลกปัจจุบันตลอดเวลา อีแวนวิช เจ เอ็ม โคโนปาสกี อาร์ และแมททีสัน เอ็ม ที (Ivancevich *et al.*, 2008) กล่าวว่า ผู้นำมีความสำคัญในการนำ

องค์กรไปสู่ทิศทางที่เหมาะสมก้าวสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ มีความรอบรู้หลักการบริหารจัดการที่ดี รู้หลักการจัดการใช้ทรัพยากรในองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งเป็นรูปแบบของผู้นำที่นำความเจริญก้าวหน้ามาสู่องค์กร ช่วยจุดอ่อนของระบบการศึกษา พัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ปัญหาคุณภาพการจัดการศึกษา เป็นเรื่องของผู้บริหารระดับสูงและการเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ นี้ก็มีความหมายคล้ายกับการเป็นผู้นำแบบมุ่งเน้นเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้นำที่จูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยรางวัล อันเกิดจากการบรรลุผลสำเร็จในงาน ดังนั้นผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงต้องสนใจจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายขององค์กรเป็นอย่างมาก การเป็นผู้นำที่มุ่งเน้นเป้าหมายต้องอาศัยการประเมินซ้ำที่เป้าหมายและคุณค่าขององค์กร รวมทั้งกำหนดทิศทางขององค์กรที่จะเดินไปและให้อำนาจแก่ผู้ปฏิบัติงานให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานด้วย (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2554: 5) สมรรถนะ (Competency) คือ ความรู้ ทักษะ การทำงานของบุคคลให้ประสบผลสำเร็จสูงกว่ามาตรฐานทั่วไป เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะ ซึ่งสมรรถนะของผู้บริหารในการบริหารด้านวิชาการ สามารถบริหารการจัดการเรียนรู้ สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สามารถนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา และสามารถส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งยังมีความสอดคล้องกับ สาระความรู้ สมรรถนะ และประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ในด้านหลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการประกัน

คุณภาพการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2556: 6)

การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ เป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรกิจกรรมการบริหารงานวิชาการจะเปลี่ยนแปลงไปตามสาระสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาและนโยบายการบริหารของหน่วยงานระดับกรม กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ นอกจากจะส่งผลโดยตรงต่อนักเรียนแล้ว ยังส่งผลต่อการ บริหารการศึกษาในระดับชาติอีกด้วย การดำเนินกิจกรรมทางวิชาการจึงต้องอาศัยความช่วยเหลือจากทุกฝ่าย ลำพังผู้บริหารสถานศึกษาเพียงฝ่ายเดียวไม่สามารถจะเป็นผู้นำได้ในทุกเรื่อง ในการ บริหารงานวิชาการจึงจำเป็นที่คณะครู ทีมงาน หรือแม้แต่คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ต้องมีส่วนร่วมในการบริหาร นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็นการวางแผน การตัดสินใจ การปฏิบัติการ ติดตามตรวจสอบและประเมินผล ทั้งนี้การบริหารและการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่จะทำให้การจัดและพัฒนาการศึกษาดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องมีบุคลากรที่มีความสามารถ มีประสบการณ์ในการทำงาน เป็นบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ และใช้ภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะบริหารงานของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี มีการกระจายความรับผิดชอบ

อย่างเป็นธรรมไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วยงานของตน ใช้อำนาจและหน้าที่อย่างเป็นทางการให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยผู้ที่จะใช้อำนาจจะต้องเป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา ความสามารถในการนำหรือเรียกกันโดยทั่วไปว่า ความเป็นผู้นำ หรือ ภาวะผู้นำ มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จขององค์กร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ได้ริเริ่มให้สถานศึกษามีความสามารถในการบริหารจัดการได้ด้วยตนเอง มีความเข้าใจชัดเจนในการบริหารจัดการศึกษา ได้สอดคล้องตามความต้องการของนักเรียนและชุมชนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยต่างๆ ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จดังที่กล่าวนั้น ประกอบด้วยสถานที่มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม มีวัสดุอุปกรณ์การเรียนที่มีคุณภาพเพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทั้งด้านการจัดการเรียนรู้และระบบการบริหารจัดการที่ดีมีคุณภาพการจัดการศึกษา โดยได้นำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2564 ดังนี้ วิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 คือ “ยึดหลักธรรมาภิบาล เสริมสร้างแรงบันดาลใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้นำ แห่งการเรียนรู้ สู่ผู้เรียนคุณภาพ” ก็ได้นำมาใช้จัดทำพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยให้ดำเนินไปตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 7) ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ และจัดการศึกษาโดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อพัฒนา มุ่งสู่ Thailand 4.0 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2, 2564: 20)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 เพราะเป็นเรื่องที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและปรากฏการณ์ในปัจจุบัน สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และเพื่อนำผลการวิจัยดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาทักษะทางด้านความเป็นภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการบริหาร รวมถึงยกระดับสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสู่การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ปีการศึกษา 2564 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูรวมทั้งหมด 3,213 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 341 คน ที่ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970: 608) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ซึ่งมีขนาดสถานศึกษาเป็นชั้น แล้วจึงทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา และขนาด

สถานศึกษาปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ลักษณะ
ของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต

ตอนที่ 3 สมรรถนะการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2
ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต

**ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของ
เครื่องมือ**

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีรายละเอียด
ของวิธีการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี บทความ
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์
ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหาร
งานวิชาการของสถานศึกษา

2. นำแนวคิด ทฤษฎี และข้อมูล
ต่างๆ กำหนดเป็นนิยามศัพท์เฉพาะ และสร้าง
แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่
ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2

3. นำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการ
ควบคุมปริญญาโทเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
ครอบคลุมตามขอบเขตและนิยามศัพท์
เฉพาะ พร้อมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในการทำ
แบบสอบถาม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำ
แนะนำของคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท
ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบ
ความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม
คำนวณความสอดคล้องระหว่างประเด็น
ที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น โดยดัชนี
ที่ใช้แสดงค่าความสอดคล้องเรียกว่า ดัชนีความ
สอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์
โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์คำนวณได้
อยู่ระหว่าง .60 ถึง 1.00

5. นำแบบสอบถามที่รับการปรับปรุง
แก้ไข แล้วไปทดลองใช้กับประชากรจำนวน 30 คน
จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนน
หาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยนำไปหาความ
เชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สูตร
สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบัค โดยได้ค่า
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95
โดยค่าความเชื่อมั่น ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ .90 และค่าความ
เชื่อมั่น สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ .92

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

1. สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม โดยได้วิเคราะห์ผลจากคำตอบ
ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่
และหาค่าร้อยละ

2. ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ
ผู้บริหาร และระดับสมรรถนะการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวม รายด้าน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

4. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของบริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกเข้า

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 โดยพบว่าค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับแต่ละด้านจากมากไปหาน้อย คือ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการกำหนดกลยุทธ์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92, 3.91, 3.89, 3.86 และ 3.85 ตามลำดับ

2. ระดับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 พบว่าค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงลำดับแต่ละด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ด้านนิเทศการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษา ด้านบริหารจัดการการเรียนรู้ และด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 3.89, 3.87, 3.87 และ 3.81 ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)=0.824 หากพิจารณาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์รายด้าน ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สูงสุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)=0.848 รองลงมาคือ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)=0.795 ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)=0.736 ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)=0.720 และด้านการกำหนดกลยุทธ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)=0.691 ตามลำดับ

4. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าตัวแปรที่ส่งผลสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (X_4) (β =0.424) ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุด รองลงมาได้แก่ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ (X_5) (β =0.215) การคิดเชิงกลยุทธ์ (X_1) (β =0.157) การกำหนดกลยุทธ์ (X_3) (β =0.136) และตามลำดับการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ (X_2) (β =0.092) โดยตัวแปรร่วมกันส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 80.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น สามารถนำมาเขียนในรูปของสมการพยากรณ์ได้ 2 รูปแบบ ดังนี้

รูปของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 0.465 + 0.349(X_4) + 0.182(X_5) + 0.141(X_1) + 0.120(X_3) + 0.084(X_2)$$

รูปของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = 0.424(Z_{X_4}) + 0.215(Z_{X_5}) + 0.157(Z_{X_1}) + 0.136(Z_{X_3}) + 0.092(Z_{X_2})$$

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายตามประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผลที่ได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากมาพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่าอยู่ระดับมากในทุกๆ ด้าน สามารถจัดลำดับโดยยึดจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ การคิดเชิงกลยุทธ์ นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการกำหนดกลยุทธ์ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินการแปลงกลยุทธ์ของสถานศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเกิดผล ตามนโยบายการดำเนินการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ได้กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงดำเนินการตามนโยบายอย่างเคร่งครัด ซึ่งผลการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ทำให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รับรู้ว่าผู้บริหารมีกระบวนการดำเนินงานที่จริงจังเห็นได้จากผู้บริหารมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการปฏิบัติงานและมีการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นลักษณะพฤติกรรมของผู้นำที่สร้างความสำเร็จให้กับสถานศึกษา คุณสมบัติที่สำคัญของภาวะ

ผู้นำเชิงกลยุทธ์ คือ เป็นผู้มีแนวคิดกว้างไกลและสามารถนำแนวคิดที่ได้มาปรับใช้สู่การปฏิบัติได้อย่างดีส่งผลดีตามขั้นตอน และใช้ความคิดเชิงกลยุทธ์ในการสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลงองค์กรให้อยู่รอดปลอดภัยจากสิ่งต่างๆ ที่มากระทบเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่ตั้งใจไว้ มีมุมมองระยะยาวและสร้างความยืดหยุ่นให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิทย์ ศรีกรกระโทก (2554) ที่ได้มีการศึกษาความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยพบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ ณัชฎ์ ชาญประเสริฐ (2555) ได้ศึกษาแนวทางการใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น พบว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงสุดผลการวิจัยทำให้ทราบว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากกว่าการดำเนินงานในด้านอื่นๆ ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งที่การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติเป็นพฤติกรรมการแสดงออกของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่อยู่เป็นลำดับที่สี่ซึ่งเกือบลำดับสุดท้ายของพฤติกรรม ทั้งนี้อาจเป็นขั้นตอนที่คณะครูได้รับรู้และเห็นถึงพฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เช่นเดียวกับงานวิจัยของ รุ่งนิริญ พุทธิเสน (2557) ทำ การวิจัยเรื่ององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 3 พบว่า การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองจากการกำหนดทิศทางขององค์การ และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา อาทกรกิจ และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2559) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ระดับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผลที่ได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากมาพิจารณาเป็นรายด้านก็จะพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยสามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ด้านนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ด้านบริหารจัดการการเรียนรู้และด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแกนนำที่มีความสำคัญยิ่งต่อสถานศึกษาต่อผู้ได้บังคับบัญชา และต่อผลสัมฤทธิ์อันเป็นส่วนรวม คุณภาพและบทบาทของผู้บริหาร มีความสำคัญอย่างมากกับคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งมีผลสืบเนื่องต่อผลงานและแนวทางการปฏิบัติของสถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นอันมาก (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2545: 8) ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ ทักษะทัศนคติ ซึ่งเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงจากวิสัยทัศน์ภารกิจเป้าหมาย และกลยุทธ์ทางธุรกิจ (อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์, 2548: 39) สมรรถนะของผู้บริหารวิชาการเป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จของการบริหาร การที่ผู้บริหารได้มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของการบริหารสถานศึกษา จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้การ

จัดการศึกษาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ส่งผลให้เกิดความสำเร็จตามมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐาน อีกทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีความพร้อมทุกด้านในการรับการประเมินคุณภาพภายนอกแนวใหม่ รอบสี่ ประกอบกับผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานวิชาการ ที่องค์กรได้กำหนดไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ต้องตา กรวดนอก (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของชญาดา พันธุ์ยาว (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ระดับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก หากพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ด้านบริหารจัดการการเรียนรู้ ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)=0.824 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แต่ละด้าน การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุด รองลงมาคือการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ และการกำหนดกลยุทธ์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากผู้นำได้มีการนำเอากลยุทธ์ที่วางไว้ลงไปปฏิบัติ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามเป้าหมายตามที่ได้วางกลยุทธ์ไว้ ผู้บริหารได้มีการลงไปติดตามตรวจสอบ และประเมินการทำงาน เมื่อเกิดอุปสรรคก็ทำให้การช่วยเหลือแก้ไข นอกจากนี้ผู้บริหารยังได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษานำไปสู่การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ เป็นวิธีการปรับประยุกต์แผนกลยุทธ์ที่จัดทำไว้ แล้วนำไปใช้ในการปฏิบัติจริง เพื่อให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติมีความสำคัญมากกว่าการทำกลยุทธ์ เพราะการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติต้องอาศัยความเห็นพ้องและร่วมมือร่วมใจจากหลายฝ่ายหลายภาคส่วน ให้สถานศึกษา ผู้บริหารจะต้องมีลักษณะความเป็นผู้นำ สามารถทำงานร่วมกับบุคลากรได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉนวน คงแป้น (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา จังหวัดสงขลา พบว่าระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับค่อนข้างสูง เช่นเดียวกับกมลชนก สุกแสง (2559) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ

ศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก ในระดับค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แนวทางการส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การกำหนด แผนงาน ดำเนินโครงการของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี อัดกลับ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสัมพันธ์กับการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)=0.90 แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระดับสูง

4. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การกำหนดกลยุทธ์ และการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้ง 5 ตัว

ร่วมกันส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 80.40 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ได้กำหนดให้การบริหารงานของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน มุ่งเน้นสถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมผู้บริหารสถานศึกษาจึงได้นำเอานโยบายดังกล่าว มากำหนดเป็นนโยบาย พันธกิจของโรงเรียน ซึ่งผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้นำที่ต้องมีวิสัยทัศน์ รู้จักการวิเคราะห์สถานการณ์ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นเป้าหมายในการพัฒนาสถานศึกษา และประสานความร่วมมือกับบุคลากรทุกภาคส่วนนำเป้าหมายที่ตั้งไว้ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับเดส และมิลเลอร์ (Dess; and Miller, 1993) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ไว้ว่า การปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรมีความเกี่ยวข้องกับความคิดเลิศในด้านคุณธรรม บุคคลในองค์กรจะต้องถูกส่งเสริมปลูกฝังให้มีอุดมการณ์เหมือนกันและเข้าใจกลยุทธ์ต่างๆ ไปในทิศทางและมุมมองเดียวกัน เพราะจะส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มประสิทธิภาพ และพฤติกรรมที่มีคุณธรรมอย่างยั่งยืน ซึ่งมีความสอดคล้องเช่นเดียวกับแนวคิดของ ไอร์แลนด์ และฮิทท์ (Ireland; and Hitt, 1999) ที่กล่าวว่าผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องให้ความสำคัญไปที่กิจกรรมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้วยกระบวนการการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนขององค์กรด้วยการกระตุ้น และเปิดกว้างแก่ทุกคนที่มีความสามารถ สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณี อัดกลับ (2561) ได้ทำการวิจัย

เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้ร้อยละ 81.90 โดยภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติส่งผลต่อการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสูงสุด เช่นเดียวกับกับจอห์นสัน และสโกลส์ (Johnson; and Scholes, 2003) ได้ศึกษากลยุทธ์การพัฒนา โดยพบว่าผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้ที่มีลักษณะความสามารถประจำตัวในการพัฒนากลยุทธ์และเป็นผู้ที่มองเห็นวิธีกการพัฒนาโดยอาศัยข้อมูลในการสร้างองค์กรผ่านกลยุทธ์ในการวิเคราะห์ การกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรเป็นผลสืบเนื่องจากความเป็นมาขององค์กรและวัฒนธรรมขององค์กรในอดีต ดังนั้นบทบาทด้านความคิดที่เพิ่มเติมอย่างเด่นชัดของผู้นำกลยุทธ์ คือการมีวิสัยทัศน์พันธกิจ ในองค์กรที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริง เพราะการมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวนี้นำไปสู่ความสำเร็จของกลยุทธ์องค์กร จากเหตุทั้งหมดที่กล่าวมานี้ผู้บริหารควรมีการพัฒนาตนเองด้วยการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การกำหนดกลยุทธ์ ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการดำเนินการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการเพิ่มพูนภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

ด้านการกำหนดกลยุทธ์ให้กับผู้บริหาร เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเพิ่มพูนทักษะให้มากขึ้น เพื่อที่จะได้นำไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถบริหารงานวิชาการที่

1.2 ระดับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุดหน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดได้มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิชาการร่วมกัน และส่งเสริมให้ผู้บริหารมีการศึกษาแนวทางจากสถานศึกษาในเขตที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.3 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ในระดับสูง โดยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเป็นภาวะผู้นำคุณภาพในการบริหารให้สอดคล้องกับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการมีคุณภาพและยั่งยืนต่อไป

1.4 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ทุกด้านร่วม

กันการพยากรณ์สมรรถนะการบริหารงานวิชาการได้ร้อยละ 80.40 ควรส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเนื่องจากมีอำนาจการพยากรณ์สูงมากที่สุด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการทุกด้าน สามารถดำเนินการจัดระบบงานวิชาการและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมกับสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อในตัวแปรอื่นๆ จากกลุ่มตัวอย่างในระดับอื่นๆ และเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโอกาสต่อไป

2.2 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในด้านการกำหนดกลยุทธ์ว่ามีกระบวนการใดหรือองค์ประกอบใดที่สามารถพัฒนาการกำหนดกลยุทธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ให้เป็นการคิดในระดับสูงและสามารถเกิดขึ้นได้กับผู้บริหารสถานศึกษาทุกคน

2.3 ควรทำวิจัยรูปแบบอื่น เช่น วิจัยเชิงคุณภาพ การหาค่าประกอบอื่น เพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกกว่าในการนำไปเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก สุกแสง. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 4. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- กัลยา อาทกรกิจ และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2559). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.

- ฉลวย คงแป้น. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนในโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษาจังหวัดสงขลา. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย*, 7(2), 41-51.
- ชญาดา พันธุ์ยาว. (2559). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.*
- ณษฐ์ ชาญประเสริฐ. (2555). *แนวทางการใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.*
- ต้องตา กรวดนอก. (2556). *การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มเขตพื้นที่กรุงเทพและสำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.*
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2545). *การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.*
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2554). *ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์.*
- รุ่งนริฎ พุทธิเสน. (2557). *องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น*
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2. (2564). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. บุรีรัมย์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 2.*
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2556). *มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.*
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.*
- สุวิทย์ ศรีกระโทก. (2555). ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 23, 216-229.
- อรุณี อัดกลีบ. (2561). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปราจีนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.*
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2548). *Competency dictionary. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.*
- Dess, G.G. & Miller, A. (1993). *Strategic management. (Int'l Ed.). Singapore: McGraw Hill.*
- Hitt, M.A., Ireland, R.D. & Hoskisson, R.E. (2007). *Strategic management: Competitiveness and globalization. Ohio: Thomson/South Western.*

-
- Horder, A. (2010). *Change, Complexity, Competition*. [Online]. Available: <https://andrewhorder.com/change-complexity-competition> [2021, December 20].
- Ivancevich, J.M., Konopaske, R. & Matteson, M.T. (2008). *Organizational behavior and management* (8th ed.). Boston: McGraw-Hill.
- Johnson, G. & Scholes. K. (2003). *Exploring Corporate Strategy*. Hemel Hempstead: Prentice Hall.